

[itobiad], 2020, 9 (3): 2905/2922

Spora Bağlılık Ölçeği'ni Türkçe'ye Uyarlama Çalışması

Adaptation of The Sport Engagement Scale To Turkish

Recep Fatih KAYHAN

Arş. Gör. Dr. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Research Assistant Doctor, Recep Tayyip Erdoğan University, School of Physical
Education and Sports
fatihkayhan8@hotmail.com / Orcid ID: 0000-0002-1022-2892

Sait BARDAKÇI

Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü
Asts. Prof., Sivas Cumhuriyet University, Faculty of Economics and Administrator
Sciences, Business Department
sait_bardakci@hotmail.com / Orcid ID: 0000-0003-3720-5029

Çağdaş CAZ

Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
Assoc. Prof., Yozgat Bozok University, Faculty of Sport Sciences
cazcagdas@gmail.com / Orcid ID: 0000-0003-0262-6114

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Received : 18.01.2020
Kabul Tarihi / Accepted : 31.08.2020
Yayın Tarihi / Published : 30.09.2020
Yayın Sezonu : Temmuz-Ağustos-Eylül
Pub Date Season : July-August-September

Atıf/Cite as: Kayhan, R , Bardakçı, S , Caz, Ç . (2020). Spora Bağlılık Ölçeği'ni Türkçe'ye Uyarlama Çalışması . İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi , 9 (3) , 2905-2922 . Retrieved from <http://www.itobiad.com/tr/pub/issue/56503/676854>

İntihal /Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. <http://www.itobiad.com/>

Copyright © Published by Mustafa YİĞİTOĞLU Since 2012 - Karabuk University, Faculty of Theology, Karabuk, 78050 Turkey. All rights reserved.

Spora Bağlılık Ölçeği'ni Türkçeye Uyarlama Çalışması

Öz

Araştırmanın amacı, Guillen ve Martinez-Alvarado (2014) tarafından geliştirilmiş olan "Spora Bağlılık Ölçeği"nin Türkçeye uyarlanarak geçerliliğinin ve güvenilirliğinin incelenmesidir. Orijinal Spora Bağlılık Ölçeği 12 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 7'li Likert tipinde bir ölçektir ve uç dereceler "1=Hiçbir Zaman",..., "7=Her Zaman" şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekte ters anlam içeren bir madde bulunmamaktadır. Söz konusu 3 alt boyut; "Dinç Olma", "Adanmışlık" ve "Odaklanma" şeklindedir. Araştırmanın uygulama kısmında İlk işlem olarak orijinal ölçek Türkçeye çevrilmiş ve 6 uzmanın önerileri dikkate alınarak Türkçe form düzenlenmiştir. Ölçeğin dil eşdeğerliği korelasyon analizinden yararlanarak incelenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi bağlamında ele alınmıştır. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach α katsayıları hesaplanarak ve test-tekrar-test yöntemiyle incelenmiştir. Ölçüt geçerliliğinin belirlenmesinde ise ölçeğin sporcu tükenmişliği ölçeği ile arasındaki ilişki incelenmiştir. Tüm analizlerin yapılmasında toplam 1218 sporcudan elde edilen veriler kullanılmıştır. Söz konusu çalışma grubuna, kolayda örnekleme yoluyla ulaşılmış ve ölçek sporculara çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, Türkçe ölçeğin dil eşdeğerliğine sahip olduğu tespit edilmiş; ölçeğin toplam varyansın %67,59'unu açıkladığı ve 10 madde ile 2 alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Bu alt boyutlar "Odaklanma" ve "Dinç olma" boyutları olmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen uyum indeksi değerlerine göre verilerle iyi derecede uyum gözlenmiştir. Ölçeğin tamamının Cronbach α katsayısı 0,918 olarak, alt boyutların Cronbach α katsayıları ise 0,916 ve 0,778 olarak hesaplanmıştır. Buna göre, ölçeğin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğu belirlenmiştir. Son olarak, ölçeğin ve alt boyutlarının sporcu tükenmişliği ölçeği ve alt boyutları ile beklenildiği gibi negatif ve orta düzeyde ilişkili olduğu tespit edilmiş ve ölçeğin ölçüt geçerliliğine sahip olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, Spora Bağlılık Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasının geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Spora Bağlılık, Spora Bağlılık Ölçeği, Geçerlik, Güvenirlik

Adaptation of the Sport Engagement Scale to Turkish

Abstract

The aim of the research is to adapt the "Sport Engagement Scale" (SES) developed by Guillen and Martinez-Alvarado (2014) to the Turkish and to examine its validity and reliability. The original Sport Engagement Scale consists of 12 items and 3 sub-dimensions. The scale is a 7-point Likert type scale and extreme degrees are scored as "1=Hardly Ever",..., "7=Almost Always". The scale does not contain any adverse items. The sub-dimensions are "Vigor", "Dedication" and "Absorption". In the application part of the research, as the first operation, the original scale was translated into Turkish and the Turkish form was prepared by considering the suggestions of 6 experts the language equivalence of the scale was analyzed by using correlation analysis. The construct validity of the scale was discussed in the context of exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis. The reliability of the scale was examined by calculating Cronbach α coefficients and by test-retest method. In determining the criterion validity, the relationship between the scale and the athlete burnout scale was examined. Data obtained from a total of 1218 athletes were used in conducting all analyzes. The study group in question was reached through convenience sampling and the scale was applied to the athletes online. According to the findings, it was determined that the Turkish scale had language equivalence; the scale explained 67,59% of the total variance and consisted of 10 items and 2 sub-dimensions. These sub-dimensions were "Vigor" and "Absorption". According to the fit index values obtained as a result of the confirmatory factor analysis, a good fit with the data was observed. The Cronbach α coefficient of the whole scale was calculated as 0,918; Cronbach α coefficients of sub-scales are 0,916 and 0,778. Accordingly, it was determined that the scale had high internal consistency. Finally, it was determined that the scale and its sub-dimensions were negatively and moderately correlated with the athlete burnout scale and its sub-dimensions as expected, and the scale was found to have criterion validity. In conclusion, it was determined that Turkish version of the Sport Engagement Scale is a valid and reliable scale.

Keywords: Sport, Sport Engagement, Sport Engagement Scale, Validity, Reliability

* Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 21.04.2020 tarih ve 2020/40 karar no'lu yazılı izin alınmıştır.

Giriş

Literatürde “Bağlılık” ve “Tükenmişlik” olarak ifade edilen kavramlara bakıldığında bağlılık tükenmişliğin tersi olarak ifade edilmektedir (Lonsdale ve vd., 2007b: 452). Bu düşünceye paralel olarak bağlılık kavramından “tükenmişliğin olumlu karşılığı” olarak bahsedilmiştir (Schaufeli ve Bakker, 2004: 296). Bağlılık, bireyin görevini sahiplenmesi, işini gururlu bir şekilde yerine getirmesi anlamına gelmektedir. Bağlılık, belirli aktivitelerin merkezindedir ve spora düzenli katılım noktasında olumlu etkiler yaratır (Wheatley ve Bickerton, 2016: 240). Bağlılığın, üç temel boyuttan oluştuğu ifade edilmektedir. Birinci temel alt boyut, bireyin istenilen hedefleri başarmada yeteneklerine olan inancı olarak tanımlanan “güven” kavramıdır. İkinci temel alt boyut olan “adanmışlık”, bireyin hedeflerine ulaşmak için çaba ve zaman harcama isteği şeklinde açıklanmıştır. Üçüncü temel alt boyut ise fiziksel, zihinsel ve duygusal enerji, hareketlilik olarak açıklanan “dinçlik”tir (Lonsdale ve vd., 2007a: 472). Benzer şekilde alanyazında bağlılığı tamamlayan faktörlerden biri olan dinç olma kavramı, ilgilenilen faaliyette pozitif bir zihinsel süreç olma hali olarak tanımlanır (Schaufeli ve vd., 2002: 72). Başka bir ifade ile dinçlik/dinç olma, herhangi bir fiziksel aktiviteyle uğraşırken yüksek seviyede zihinsel dayanıklılığa sahip olmak olarak ifade edilir ve bu durum sporcular açısından düşünüldüğünde zorluklar karşısında ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalıştıkları anlamına gelmektedir. Adanmışlık ise sporcuların yaptıkları iş üzerine tamamen yoğunlaştığında gerçekleşmiş olur ve böylece sporcular zamanın nasıl geçtiğini anlayamaz, yaptıkları fiziksel aktiviteden uzaklaşamazlar (Seligman ve Csikszentmihalyi, 2000: 9).

Spor ortamında yapılan bağlılık çalışmalarına bakıldığında, öncelikle kavramın kendi yapısını anlamak (Hodge ve vd., 2009) üzerinde durulduğu, daha sonra da bağlılığın tükenmişlik ve iş yaşamı ile olan ilişkisinin ele alındığı (Lonsdale ve vd., 2007b; DeFreese ve Smith, 2013) görülmektedir. Lonsdale, Hodge ve Raedeke yaptıkları çalışmada tımdengelim ve tümevarım tekniği ile sporda sporcu bağlılığının bileşenlerini tanımlamaya çalışmışlardır. Elde edilen sonuç, incelenin bileşenin güven, adanmışlık/odaklanma ve dinçlik faktörlerinden oluştuğunu göstermektedir. Bağlılık, bir sporcunun önemli bulduğu hedeflere ulaşmak için çaba ve zaman harcama arzusu olarak tanımlanmıştır (Lonsdale, vd., 2007b: 452).

Yapılan araştırmalar, kültürel ve sportif faaliyetlere katılımın olumlu etkisinin bu faaliyetlere yönelik bağlılığı arttırdığını ortaya koymuşlardır (Marsh ve vd., 2010; Kavetsos, 2011; Smith ve vd., 2015). Kavetsos, spora bağlılık düzeyinin yüksek mutluluk seviyesi ile ilişkili olduğunu öne sürmektedir (Kavetsos, 2011: 213). Sportif aktiviteleri kapsayan olaylara katılım ve bağlılık göstermek, bireyin serbest zamanının daha keyifli

geçeceğine işaret etmektedir. Ayrıca, bireyler bu sayede güzel deneyim kazanmaktadırlar (Ateca-Amestoy, 2011: 61). Katılımın ve spora bağlılığın artması için mevcut spor seçeneklerin artırılması ve katılım engellerinin azaltılması gerekmektedir. Bu ise bireylerin zevk alacakları sportif faaliyetleri tespit etmeleri ile gerçekleşebilir (Smith ve vd., 2015: 10). Sporda bağlılık; sporcu, taraftar, yönetici, paydaşların bağlılığını da etkilemektedir.

Sporcu bağlılığı, bireylerde genel olarak olumlu bir bakış açısı yaratır ve bu sayede bireylerin düşüncelerinde kalıcı, nispeten istikrarlı bir spor deneyimi kazandırır. Sporcu bağlılığı, sporda bilişsel deneyim ve pozitif dayanıklılık olarak tanımlanır. Sporcu bağlılığının daha iyi anlaşılabilmesi için spor psikologlarının tükenmişliği önleme stratejileri geliştirmeleri gerekmektedir (Lonsdale, vd., 2007a).

Orijinal Spora Bağlılık Ölçeği

Guillen ve Martinez-Alvarado (2014) çalışmalarında Schaufeli ve Bakker (2003) tarafından geliştirilen Utrecht Çalışmaya Katılım Ölçeği'ni (UWES) spora uyarlamayı ve güvenilirlik-geçerlik analizlerini yapmayı amaçlamışlardır.

Bu amaçla ilk aşamada UWES'in maddeleri sporculara uyarlanarak bir taslak ölçek oluşturulmuştur. Ölçeğin uyarlama çalışmaları Madrid bölgesinde futbol oynayan 240 sporcudan elde edilen verilerle yürütülmüştür. Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda iki alternatif model belirlenmiş, ilk model 15 maddeden oluşan tek faktörlü bir yapıyken, ikinci model ise 12 madde ve 3 alt faktörden oluşan bir yapıdır. DFA sonucunda daha iyi uyum indeksleri veren model 2 nihai ölçme yapısı olarak ortaya konmuştur. Bu model toplam varyansın %57,91'ini açıklamaktadır ve modelin uyum indeksleri $\chi^2/sd=1,63$; GFI=0,93; TLI=0,95; CFI=0,96, IFI=0,96 ve RMSEA=0,05 olarak bulunmuştur. Buna göre spora bağlılık ölçeğinin nihai hali "Dinç Olma", "Adanmışlık" ve "Odaklanma" şeklinde adlandırılan üç alt faktörden ve toplam 12 maddeden oluşmuştur. Ölçek 7'li Likert tipinde bir ölçektir ve uç dereceler "1=Hiçbir Zaman",..., "7=Her Zaman" şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekte ters anlam içeren bir madde bulunmamaktadır.

Cronbach α güvenilirlik katsayısı ölçeğin tamamı için 0,90 olarak, "Dinç Olma" faktörü için 0,75 olarak, "Adanmışlık" faktörü için 0,75 olarak ve "Odaklanma" faktörü için ise 0,74 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler ölçeğin güvenilirliğinin yeterli düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır.

Spora bağlılık ölçeğinin ölçüt geçerliği ise Garcés de Los Fayos (1999) tarafından geliştirilen Sporcu Tükenmişlik envanteri ile arasındaki korelasyon ilişkisi incelenerek ele alınmıştır. Sonuç olarak spora bağlılık ölçeği ve sporcu tükenmişlik envanteri ile alt faktörleri arasında beklendiği gibi negatif yönde, anlamlı ve orta düzeyde ilişkiler tespit edilmiş ve bu durum ölçeğin ölçüt geçerliğinin kanıtı olarak sunulmuştur.

Bu araştırma kapsamında Guillen ve Martinez-Alvarado (2014) tarafından geliştirilmiş olan Spora Bağlılık Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması ve güvenilirlik-geçerlik analizlerinin yapılarak Türkçe literatüre bir ölçek kazandırılması amaçlanmıştır.

Yöntem

I. Aşama

İlk aşama olarak Spora Bağlılık Ölçeği (SBÖ) İngilizce'den Türkçe'ye çevrilerek Türkçe formun, uzmanlar danışmanlığında orijinal ölçeğe dil yönünden eş değeri ele alınmıştır.

Çalışma Grubu

Recep Tayyip Erdoğan İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğrenim gören lisanslı 24 sporcuya çalışmanın kapsamı ve amacı izah edilmiştir. Yeterli düzeyde İngilizce bilen ve çalışmaya katılma konusunda gönüllü olan bu 24 sporcu (9 erkek, 15 kadın) çalışma grubunu oluşturmuştur.

İşlem

SBÖ'nün orijinal formu, Schaufeli ve Bakker (2003) tarafından geliştirilen Utrecht Çalışmaya Katılım Ölçeği'nin (UWES) Guillen ve Martinez-Alvarado (2014) tarafından yapılan çalışma ile spora uyarlanmasıyla oluşturulmuştur. Ölçeği spora uyarlayan yazarlarla e-mail yoluyla iletişim kurulmuş ve SBÖ'nün Türkçe'ye uyarlanması işlemi için izin istenmiştir. Yazarlar ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışması için gerekli izni e-mail yoluyla araştırmacılara vermişlerdir. İzin alma işleminin yapılmasıyla birlikte SBÖ'nün uyarlama çalışmalarına başlanmıştır. İlk işlem olarak araştırmacılar tarafından orijinal ölçek Türkçe'ye çevrilmiştir. Daha sonra yapılan çeviri hem Türkçe'yi hem de İngilizce'ye hâkim olan ve İngilizce-Türkçe çeviri konusunda uzman olan üç akademisyen tarafından incelenmiştir. Daha sonra Türkçe'ye çevrilmiş olan ölçek maddeleri, spor psikolojisi alanında uzman olan üç akademisyen tarafından da ayrıca incelenmiştir. Uzmanların önerileri çerçevesinde gerekli olan düzenlemeler yapılarak ölçek analize hazır hale getirilmiştir. Çalışma grubunda yer alan 24 öğrenciye ölçeğin önce İngilizce formu, üç hafta sonra da Türkçe formu uygulanmıştır. Orijinal ölçeğe Türkçe ölçeğe ilişkin elde edilen veriler arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır.

Bulgular

Elde edilen korelasyon analizi bulgularına göre ölçeğin orijinal İngilizce formunun bütünü ile Türkçe formunun bütünü arasında pozitif yönde, anlamlı ve yüksek düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir ($r=0,948$; $p<0,001$). Aynı şekilde iki uygulama arasındaki korelasyonlar "Dinç Olma" faktörü için $r=0,945$ ($p<0,001$) olarak, "Adanmışlık" faktörü için $r=0,945$ ($p<0,001$) olarak,

“Odaklanma” faktörü için ise $r=0,942$ ($p<0,001$) olarak hesaplanmıştır. Bu bulgulara göre Türkçe SBÖ ile İngilizce ölçek arasında dil eşdeğerliğinin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

II. Aşama

İkinci aşamada SBÖ'nün Türkçe formunun yapı geçerliğini incelemek amacıyla açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizleri bağımsız örneklemeler kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu

SBÖ'nün ölçme yapısının açıklanması amacıyla gerçekleştirilen AFA, çalışmaya toplam 475 sporcudan (265 erkek, 210 kadın) oluşan bir çalışma grubuyla yürütülmüştür. Çalışma grubunun genel yaş ortalaması 22,28 olarak, erkek sporcuların yaş ortalaması 22,91 olarak, kadın sporcuların yaş ortalaması ise 21,49 olarak hesaplanmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek için yapılan DFA uygulaması ise toplam 300 sporcuyla (187 erkek, 113 kadın) yürütülmüştür. Sporcuların tümünün yaş ortalaması 21,48 olarak, erkek sporcuların yaş ortalaması 21,61 olarak, kadın sporcuların yaş ortalaması ise 21,27 olarak hesaplanmıştır.

İşlem

İlk olarak örneklem büyüklüğünün yeterliğini ve verilerin açımlayıcı faktör analizine uygun olup olmadığını belirlemeye yönelik Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı hesaplanmış ve Bartlett Küresellik Testi yapılmıştır. Yapılan uygulamada KMO katsayısı 0,944 olarak hesaplanmış Bartlett Testi sonucunda ise $\chi^2=3330,65$, $p<0,001$ değerleriyle örneklem büyüklüğünün ve verilerin açımlayıcı faktör analizine uygun olduğu belirlenmiştir. SBÖ'nün orijinal faktör yapısının korunup korunmadığının belirlenmesi amacıyla 475 sporcudan oluşan örneklemde elde edilen verilere açımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır. AFA ile açıklanan yapının yapı geçerliğini tespit etmek için ise 300 sporcudan meydana gelen örneklemde elde edilen verilere doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Yapılan DFA sonucunda modelin verilerle uyum derecesi uyum indeks değerleri kullanılarak belirlenmiştir. Uygulamada hangi uyum indekslerinin kullanılması gerektiğine yönelik kesin bir görüş bulunmamakla birlikte χ^2/sd , GFI, CFI, TLI, IFI, RMSEA vb. uyum indeksleri sıklıkla kullanılmaktadır (Karagöz, 2016). Bu çalışmada da bu indeksler göz önüne alınmıştır. Tablo 1'de bu indeksler için kritik değerler gösterilmiştir (Meydan ve Şeşen, 2015).

Tablo 1. Uyum İndeksleri İçin Kritik Değerler

Uyum İndeksleri	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum
χ^2/sd	≤ 3	≤ 5
GFI	$\geq 0,90$	$\geq 0,85$
IFI	$\geq 0,95$	$\geq 0,90$
TLI	$\geq 0,95$	$\geq 0,90$
CFI	$\geq 0,97$	$\geq 0,95$
RMSEA	$\leq 0,05$	$\leq 0,08$

Açımlayıcı faktör analizinin yapılmasında SPSS 23 paket programından, doğrulayıcı faktör analizinin yapılmasında ise AMOS 23 paket programından faydalanılmıştır.

Bulgular

Ölçeğin 12 maddeden oluşan Türkçe formuna uygulanan AFA sonucunda iki alternatif ölçme modelinin olduğu belirlenmiştir. Madde 10'un düşük faktör yükünden (0,441) dolayı ölçekten çıkarılmasıyla birlikte 11 madde ve tek faktörden oluşan Model 1, toplam varyansın %59,56'sını açıklamakta ve maddelere ait faktör yük değerleri 0,844 ile 0,621 arasında değişmektedir. Model 1'e ilişkin bulgulara Tablo 2'de yer verilmiştir. Model 2 ise 10 madde ve 2 alt faktörden oluşmakta ve toplam varyansın %67,59'unu açıklamaktadır. Model 2'de Madde 3 ve Madde 10 düşük faktör yüklerinden dolayı ölçekten çıkarılmıştır. İlk faktörde 7 madde, ikinci faktörde ise 3 madde bulunmaktadır. Tablo 3'te Model 2'ye ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2. Model 1'e İlişkin Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçlar

Ölçek Alt Boyutu	Maddeler	Fak. Yük Değeri	Varyans (%)
Faktör 1	Madde6	0,844	59,559
	Madde3	0,839	
	Madde7	0,831	
	Madde8	0,801	
	Madde11	0,790	
	Madde9	0,789	
	Madde2	0,762	
	Madde4	0,729	
	Madde12	0,728	
	Madde1	0,726	
	Madde5	0,621	

Tablo 3. Model 2'ye İlişkin Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Ölçek Alt Boyutu	Maddeler	Ort.	ss.	Fak. Yük Değeri	Varyans (%)	Kümülatif Varyans (%)
Faktör 1	Madde8	6,28	1,25	0,826		
	Madde9	5,92	1,36	0,799		
	Madde7	6,03	1,39	0,761		
	Madde12	6,00	1,39	0,754	58,830	58,830
	Madde11	6,06	1,27	0,703		
	Madde6	5,79	1,42	0,654		
	Madde4	6,35	1,23	0,600		
Faktör 2	Madde1	5,58	1,58	0,851		
	Madde2	5,73	1,54	0,794	8,764	67,594
	Madde5	4,77	1,83	0,673		

Model 1 ve Model 2'ye yönelik hangi modelin verilerle daha iyi uyum içerisinde olduğunun belirlenmesi için yapılan DFA sonucunda elde edilen uyum indeksi değerleri ise Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. İki Alternatif Modele İlişkin Uyum İndeksi Değerleri

	χ^2	sd	χ^2/sd	GFI	CFI	TLI	IFI	RMSEA
Model 1	126,334	40	3,158	0,932	0,963	0,949	0,963	0,085
Model 2	79,282	28	2,831	0,952	0,975	0,960	0,975	0,078

Tablo 4'teki uyum indeksi değerleri dikkate alındığında tek faktörlü model olan Model 1'in uyum indeksi değerleri sırasıyla $\chi^2/df=3,158<5$, $0,90<GFI=0,932$, $0,95<IFI=0,963$, $0,90<TLI=0,949$, $0,95<CFI=0,963$, $RMSEA=0,085>0,08$ şeklinde bulunmuştur. Bu değerlere göre söz konusu Model 1 verilerine GFI ve IFI indekslerine göre iyi uyum, χ^2/sd , CFI ve TLI indekslerine göre ise kabul edilebilir düzeyde uyum göstermekte, RMSEA indeksine göre ise uyum göstermemektedir. Yine Tablo 4'e göre iki faktörlü model olan Model 2'nin uyum indeksi değerleri ise sırasıyla $\chi^2/df=2,831<3$, $0,90<GFI=0,952$, $0,95<IFI=0,975$, $0,95<TLI=0,960$, $0,95<CFI=0,975$, $0,08<RMSEA=0,078$ şeklinde bulunmuştur. Bu değerlere göre Model 2 verilerine χ^2/sd , GFI, CFI, TLI ve IFI indekslerinin tümüne göre iyi uyum, RMSEA indeksine göre ise kabul edilebilir düzeyde uyum göstermektedir.

Bu bulgulara göre DFA uygulaması sonucunda Model 2'nin verilerle daha uyumlu olduğu tespit edilmiş ve SBÖ'nün ölçme yapısı olarak 10 maddeden ve 2 alt faktörden oluşan yapının daha uygun olduğuna karar verilmiştir. Sonuç olarak, AFA ile açıklanan ve 2 faktörden meydana gelen ölçeğin yapı geçerliği, farklı bir örneklem üzerinde DFA ile teyit edilmiştir. DFA sonucunda Model 2'de yer alan maddelere ait standart faktör yükleri ve faktörlere ait AVE değerleri Tablo 5'teki gibi elde edilmiştir.

Tablo 5. SBÖ Maddelerinin Standart Regresyon Ağırlıkları

Maddeler	Dinç Olma	Odaklanma
7. Spor faaliyetim bana heyecan veriyor	0,876	
6. Spor faaliyetimde enerjik ve güçlüyüm	0,871	
8. Spor faaliyetimle meşgulken mutlu olurum	0,863	
9. Spor faaliyetimi gerçekleştirirken kendimi yaratıcı hissedirim	0,861	
11. Spor faaliyetime odaklanırım	0,781	
4. Yaptığım işle gurur duyuyorum	0,689	
12. Antrenman yaparken ya da müsabakadayken zaman çok hızlı geçer	0,591	
1. Uzun süre antrenman yapabilirim		0,903
5. Sabahları kalktığımda antrenmana gitmek için sabırsızlanırım		0,860
2. Spor faaliyetimde devamlılık gösteririm		0,853
AVE	0,64	0,76

DFA için dikkate alınması gereken bir diğer husus da modelde yer alan ilişkilere ait regresyon katsayılarının anlamlı olması gerektiğidir. Regresyon değerleri, maddelerin faktörleri tahmin etme gücünü, bir diğer deyişle faktör yüklerini ifade etmektedir (Karagöz, 2016). Söz konusu iki faktörlü model için standart regresyon katsayılarının tamamı anlamlı bulunmuştur. Görüldüğü gibi tüm maddelerin standart faktör yükleri Hair ve vd. (1999)'a göre önerilen alt değer olan 0,40'tan büyük ve yapı geçerliği bakımından kabul edilebilir değerlerden oluşmaktadır.

III. Aşama

SBÖ'nün güvenilirliği iç tutarlılık bağlamında Cronbach α iç tutarlılık katsayıları kullanılarak ve maddelere ait madde-toplam korelasyonları incelenerek belirlenmiştir.

Çalışma Grubu

SBÖ'nün güvenilirlik analizleri, gönüllü olarak çalışmaya katılan 250 sporcudan (147 erkek, 103 kadın) elde edilen veriler yardımıyla yapılmıştır. Çalışma grubunda yer alan sporcuların tümünün yaş ortalaması 22,55 olarak, erkek sporcuların yaş ortalaması 23,03 olarak, kadın sporcuların yaş ortalaması ise 21,87 olarak hesaplanmıştır.

İşlem

SBÖ'nün güvenilirlik düzeyinin belirlenmesine yönelik ölçeğin tamamına ve alt faktörlerine ait Cronbach α katsayıları hesaplanmıştır. Ayrıca yine aynı verilerle, ölçekte yer alan her bir madde için madde-toplam korelasyon değerleri hesaplanmıştır.

Bulgular

Maddelere ait hesaplanan madde-toplam korelasyon değerleri Tablo 6'daki gibi elde edilmiştir.

Tablo 6. Madde-Toplam Korelasyon Değerleri

Maddeler	Madde-Toplam Korelasyonu
Madde 1	0,669
Madde 2	0,678
Madde 4	0,629
Madde 5	0,573
Madde 6	0,805
Madde 7	0,777
Madde 8	0,737
Madde 9	0,725
Madde 11	0,766
Madde 12	0,677

Tablo 6'daki madde-toplam korelasyon değerlerine göre, SBÖ'de yer alan 10 maddenin tamamının da ilgili değerleri 0,30'dan büyük ve oldukça yüksek değerlerdir. Buna göre, bütün maddelerin ölçeğin bütünüyle aynı ekseninde hareket ettiği belirlenmiştir.

SBÖ ve alt faktörleri için hesaplanan Cronbach α değerleri ise Tablo 7'deki gibidir.

Tablo 7. Cronbach Alpha Katsayıları

	Madde Sayısı	Cronbach α Değeri
Odaklanma	7	0,916
Diñç Olma	3	0,778
SBÖ	10	0,918

Tablo 7'deki bulgulara göre, SBÖ'nün tamamına ilişkin hesaplanan Cronbach α katsayısının 0,918 olduğu görülmektedir. Bu durumda, ölçeğin yüksek iç tutarlılığa ve güvenilirliğe sahip olduğu ifade edilebilir. Ölçek alt faktörlerine ait Cronbach α katsayılarının da 0,7'den büyük değerler aldığı görülmektedir. Buna göre SBÖ'nün her iki alt faktörünün de yüksek derecede güvenilir oldukları sonucuna varılmıştır.

IV. Aşama

Bu aşamada SBÖ'nün kararlılığı incelenmiştir. Kararlılık, kolay kolay değişmeyen ve devamlılığı olduğu düşünülen özellikleri ölçmeyi amaçlayan ölçme araçlarında gerekli olan önemli bir güvenilirlik kriteridir (Tavşancıl, 2002).

Çalışma Grubu

SBÖ'nün kararlılığa dayalı güvenilirlik analizi, gönüllü olarak çalışmaya katılmayı kabul eden 79 sporcudan (46 erkek, 33 kadın) elde edilen veriler yardımıyla yapılmıştır. Sporcuların tümünün yaş ortalaması 22,31 olarak, erkek sporcuların yaş ortalaması 22,63 olarak, kadın sporcuların yaş ortalaması ise 21,86 olarak hesaplanmıştır.

İşlem

SBÖ'nün kararlılığını incelemek için test-tekrar-test yönteminden yararlanılmıştır. Bu amaçla ölçek, üç hafta arayla aynı çalışma grubuna iki defa uygulanmış ve iki uygulama sonucunda elde edilen ortalama ön test ve son test puanları arasındaki korelasyon değerleri hesaplanmıştır. Elde edilen bu değerler kararlılık katsayılarını ifade etmektedir.

Bulgular

Sporcuların ortalama ön test ve son test puanları arasındaki korelasyon katsayıları hesaplanmış ve Tablo 8'deki değerler elde edilmiştir.

Tablo 8. Test-Tekrar-Test Kararlılık Katsayıları

Ölçek/Boyut	Uygulama	N	Ort.	ss.	r	p
Odaklanma	Ön Test	79	5,83	0,57	0,897	0,000
	Son Test	79	5,76	0,47		
Dinç Olma	Ön Test	79	5,59	0,91	0,885	0,000
	Son Test	79	5,58	0,74		
SBÖ	Ön Test	79	5,73	0,60	0,942	0,000
	Son Test	79	5,68	0,49		

Tablo 8'deki bulgulara göre, SBÖ'nün ve alt faktörlerinin oldukça yüksek kararlılık katsayılarına sahip oldukları görülmektedir. Bu bulgulara göre, SBÖ'nün ve alt faktörlerinin kararlı ölçüm değerlerine sahip oldukları ve dolayısıyla yüksek güvenilirliğe sahip oldukları söylenebilir.

V. Aşama

Son aşamada SBÖ'nün Türkçe formunun ölçüt geçerliği ele alınmıştır.

Çalışma Grubu

SBÖ'nün ölçüt geçerliğine yönelik çalışma, gönüllü olarak çalışmaya katılan 90 sporcuyla (49 erkek, 41 kadın) yürütülmüştür. Çalışma grubundaki tüm sporcuların yaş ortalaması 21,98; erkek sporcuların yaş ortalaması 22,17; kadın sporcuların yaş ortalaması ise 21,75 şeklindedir.

İşlem

SBÖ ve alt faktörlerinin ölçüt geçerliğini incelemek amacıyla Kelecek vd. (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Sporcu Tükenmişlik Ölçeği

kullanılmıştır. Spora Katılım Ölçeğinin orijinalinin geliştirildiği Guillen ve Martinez-Alvarado (2014) tarafından yapılan çalışmada olduğu gibi "Spora Bağlılık" ve "Sporda Tükenmişlik" kavramlarının negatif bir ilişki göstermesi beklentisi altında her iki ölçek ve alt faktörleri arasındaki korelasyon katsayıları incelenmiştir. Sporcu tükenmişlik ölçeği "Duygusal/Fiziksel Tükenme", "Azalan Başarı Hissi" ve "Duyarsızlaşma" şeklinde üç alt faktörden ve toplam 13 maddeden oluşan 5'li Likert tipinde bir ölçektir. Ölçekte sadece 12. Madde ters kodlanmaktadır.

Bulgular

Yapılan korelasyon analizleri sonucunda, SBÖ'nün bütünü ve Sporcu Tükenmişlik Ölçeğinin bütünü arasında negatif yönde, anlamlı ve orta düzeyde ($r=-0,30$; $p<0,01$) bir ilişki bulunmuştur. SBÖ'nün "Odaklanma" alt faktörünün "Duygusal/Fiziksel Tükenme" alt faktörü ile negatif yönde, anlamlı ve zayıf düzeyde ($r=-0,293$; $p<0,01$) bir ilişki; "Azalan Başarı Hissi" alt faktörü ile negatif yönde, anlamlı ve orta düzeyde ($r=-0,377$; $p<0,001$) bir ilişki; "Duyarsızlaşma" alt faktörü ile de negatif yönde, anlamlı ve zayıf düzeyde ($r=-0,277$; $p<0,01$) bir ilişki içerisinde olduğu tespit edilmiştir. SBÖ'nün "Dinç Olma" alt faktörünün ise "Duygusal/Fiziksel Tükenme" alt faktörü ile negatif yönde, anlamlı ve orta düzeyde ($r=-0,312$; $p<0,01$) bir ilişki; "Azalan Başarı Hissi" alt faktörü ile negatif yönde, anlamlı ve orta düzeyde ($r=-0,357$; $p<0,001$) bir ilişki; "Duyarsızlaşma" alt faktörü ile de negatif yönde, anlamlı ve zayıf düzeyde ($r=-0,297$; $p<0,001$) bir ilişki içerisinde olduğu gözlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırma kapsamında orijinal formunun geliştirilme çalışması Guillen ve Martinez-Alvarado (2014: 975) tarafından yapılan 12 madde ve 3 alt boyuttan meydana gelen Spora Bağlılık Ölçeği Türk sporuna uyarlanmış ve uyarlama ölçeğin güvenilirliği ve geçerliği incelenmiştir.

İlk uyarlama işlemi olarak orijinal ölçekte yer alan maddeler araştırmacılar tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Ölçeğin Türkçe'ye çevrilmiş hali üç tane yabancı dil uzmanı ve üç tane spor psikolojisi alanında görev yapan akademisyen tarafından incelenmiş ve uzmanların görüşleri doğrultusunda Türkçe ölçeğe nihai formu verilmiştir. Türkçe ölçeğin orijinal ölçek ile dilsel yönden eş değer olup olmadığı iki ölçek formu arasındaki korelasyon ilişkisi incelenerek belirlenmiştir. Gerek ölçeğin bütünü gerekse de alt faktörleri için bulunan yüksek korelasyon katsayısı değerlerine dayanarak SBÖ'nün orijinal ölçeğe dilsel yönden eşdeğer olduğu tespit edilmiştir.

Türkçe ölçeğin faktör yapısını ortaya koymak amacıyla yapılan AFA sonucunda ise iki tane alternatif ölçüm modeli elde edilmiştir. 11 madde ve tek faktörden meydana gelen birinci model toplam varyansın %59,56'sını açıklamıştır ve madde faktör yükü değerleri 0,621 ile 0,844 arasında değişmiştir. İkinci model ise 2 alt faktörden ve 10 maddeden oluşmuş ve toplam varyansın %67,59'unu açıklamıştır. Bu modelde yer alan maddelere

ait faktör yükleri ise 0,600 ile 0,826 arasında değişmiştir. Yapılan DFA sonucunda ikinci modelin uyum indeksi değerlerinin ($\chi^2/df=3,158<5$; $0,90<GFI=0,932$; $0,95<IFI=0,963$; $0,90<TLI=0,949$; $0,95<CFI=0,963$; $RMSEA=0,085>0,08$) daha iyi olduğu ve verilerle iyi bir uyum gösterdiği görülmüştür. Bu durumda ikinci modelin ölçeğin faktör yapısını oluşturmasına karar verilmiştir.

Orijinal Spora Bağlılık Ölçeği 12 madde ve 3 alt faktörden oluşmaktayken Türkçe ölçek ise Tablo 5'te görüldüğü gibi 10 madde ve 2 alt faktörden meydana gelmiştir. Orijinal ölçekte yer alan "Adanmışlık" faktörü uyarlama ölçekte yer almamıştır. Bu faktörde yer alan üç maddeden Madde 3 AFA sırasında ölçekten çıkarılmış, Madde 4 ve Madde 9 ise "Odaklanma" faktörüne dâhil olmuşlardır. Orijinal ölçekte dört maddeden oluşan "Dinç Olma" faktöründeki Madde 6 "Odaklanma" faktörüne dâhil olmuş, bu faktör sonuçta üç maddeden (Madde 1, Madde 2, Madde 5) meydana gelmiştir. Orijinal ölçekte 5 maddeden meydana gelen "Odaklanma" faktörü ise AFA sırasında ölçekten çıkarılan Madde 10'la birlikte diğer faktörlerden kendisine dâhil olan üç maddeyle birlikte (Madde 4, Madde 6, Madde 9) toplam 7 maddeden oluşmuştur. Bu 7 maddenin ifade ettikleri anlamlar bu faktörün anlamıyla paralel olduğundan dolayı "Odaklanma" faktörünün adı aynen korunmuştur.

Literatürde toplam açıklanan varyans oranının % 60'ın üzerinde olması yeterli görülmektedir (Karagöz, 2016). Yine maddelere ait faktör yük değerlerinin de 0,50'nin üzerinde olması uygun bir ölçüttür (Hair vd., 2009). Büyüköztürk (2010)'a göre ise bu değer minimum 0,45 olması yeterlidir. Söz konusu ikinci modelin ölçeğin yapı geçerliği için önemli olan bu kriterleri sağladığı görülmektedir.

Diğer taraftan yapı geçerliğinin önemli bir göstergesi de aynı faktör altında toplanan maddelerin gerçekten uyum içerisinde olup olmadığının bir göstergesi olan AVE değerleridir. Hesaplanan AVE değeri 0,5'ten büyükse faktörün uyum geçerliğinin olduğu söylenebilir. Eğer AVE değeri 0,5'ten küçükse ölçüm hatasından kaynaklanan varyans, yapı (faktör) tarafından açıklanan varyanstan büyüktür ve faktörün uyum geçerliğinin olmadığını gösterir (Fornell ve Larcker, 1981). Çok faktörlü bir yapının uyum geçerliğini sağlaması için her bir faktörün AVE değerinin hesaplanması ve bu değerlerin 0,5'ten büyük olması gerekmektedir (Kartal ve Bardakçı, 2018). Ölçeğin "Dinç Olma" ve "Odaklanma" alt boyutları için AVE değerleri sırasıyla 0,64 ve 0,76 olarak hesaplanmıştır (Tablo 5). Her iki faktöre ait hesaplanan AVE değerlerinin 0,50'den büyük olduğu görülmektedir ve bu durum ölçeğin yapı geçerliğinin önemli bir göstergesidir.

Bir ölçek için önemli bir güvenilirlik katsayısı olan ve iç tutarlılığın önemli bir göstergesi olan Cronbach α katsayısı SBÖ'nün bütünü için 0,918 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin alt faktörlerinin Cronbach α katsayıları ise 0,916 ve 0,778 olarak hesaplanmıştır. Cronbach α iç tutarlılık katsayısı diğer

güvenirlilik katsayıları gibi, kabaca 0,70'ten büyük bir değer alırsa ölçeğin güvenilir olduğu yönünde yorumlanabilir (Kartal ve Bardakçı, 2018:170). Bu sonuçlara göre ölçeğin tamamının ve her iki alt boyutunun yüksek güvenilirliğe sahip oldukları sonucuna varılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığının bir diğer önemli göstergesi de maddelere ait madde-toplam korelasyon değerleridir. Literatürde 0,30'dan yüksek madde-toplam korelasyonuna sahip olan maddeler ile ölçeğin bütününe aynı yönde hareket ettiği ve dolayısıyla bu maddelerin ölçekte kalması gerektiği ifade edilmektedir (Büyüköztürk, 2010). SBÖ'de yer alan 10 maddenin madde-toplam korelasyonu değerlerinin 0,573-0,805 aralığında değişim gösterdiği belirlenmiştir (Tablo 6). Bu bulgular da ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğu yönünde yorumlanabilir.

SBÖ'nün güvenilirliği ayrıca test-tekrar-test yöntemi ile üçer hafta arayla yapılan iki uygulama arasındaki ilişki belirlenerek incelenmiştir. Kararlılık katsayısı da denilen bu ilişkinin yüksek ve 1'e yakın değer alması ölçüm sonuçlarının zamanla değişmediğini ve dolayısıyla ölçeğin yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir (Bardakçı ve Kartal, 2018:130). Yapılan uygulama sonucunda kararlılık katsayısı değeri, SBÖ'nün bütünü için 0,942 olarak, "Dinç Olma" ve "Odaklanma" alt boyutları için ise sırasıyla 0,885 ve 0,897 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler SBÖ'nün kararlı bir ölçme aracı olduğunu ve yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Son olarak SBÖ'nün ölçüt geçerliğini test etmek amacıyla SBÖ ile Kelecek vd. (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Sporcu Tükenmişlik Ölçeği arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan uygulama sonucunda bekleneceği üzere her iki ölçek ve alt boyutları arasında genel olarak negatif yönlü, anlamlı ve orta derecede korelasyon ilişkileri saptanmıştır. Bu bulgular SBÖ'nün ölçüt geçerliğinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Sonuç olarak tüm bu bulgular doğrultusunda SBÖ'nün Türk sporcuların spora bağlılıklarının ölçülmesi amacıyla kullanılacak güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğu sonucuna varılmıştır.

KAYNAKÇA

Ateca-Amestoy, V. (2011). *Leisure and subjective well-being*. In Cameron, S. (ed.) *Handbook on the economics of leisure* (pp. 52-76). Cheltenham: Edward Elgar.

Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. 12. Baskı. Pegem Akademi, Ankara.

Defreese J.D. & Smith A.L. (2013). Areas of work life and the athlete burnout-engagement relationship. *J Appl Sport Psychol*, 25(2), 180-196.

Fornell C. & Larcker, D.F. (1981). Evaluating Structural Equations Models with Unobservable Variables and Measurement Error. *Journal Marketing Research*, 18(1), 39-50.

Garcés De Los Fayos, E.J. (1999). *Burnout en deportistas: un estudio de la influencia de variables de personalidad, sociodemográficas y deportivas en el síndrome*. Unpublished doctoral thesis. Murcia: Universidad de Murcia.

Guillen F. & Martinez Alvarado, J.R. (2014). The Sport Engagement Scale: An Adaptation of the Utrecht Work Engagement Scale (UWES) for the Sports Environment. *Universitas Psychologica*, 13(3), 975-984.

Hair J.F., Anderson R.E., Tatham R.L. & Black W.C. (1999). *Análisis multivariante*. Madrid: Prentice Hall.

Hair J.F., Black W.C., Anderson R.E. & Babin B.J. (2009). *Multivariate Data Analysis*, Seventh Edition. New Jersey: Prentice Hall.

Hodge K., Lonsdale C. & Jackson S.A. (2009). Athlete engagement in elite sport: an exploratory investigation of antecedents and consequences. *Sport Psychol*, 23, 186-202.

Karagöz Y. (2016). *SPSS ve AMOS 23 Uygulamalı İstatistiksel Analizler*. Nobel Akademik Yayıncılık. Ankara.

Kartal M. & Bardakçı S. (2018). *SPSS ve AMOS Uygulamalı Örneklerle Güvenirlik ve Geçerlik Analizleri*. Akademisyen Yayınevi: Ankara.

Kavetsos, G. (2011). 11. Physical activity and subjective well-being: An empirical analysis. The economics of sport, health and happiness: *The promotion of well-being through sporting activities*, 213.

Kelecek, S., Kara, F.M., Çetinalp, F.Z.K. & Aşçı, F.H. (2016). Sporcu Tükenmişlik Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 27 (4), 149-161.

Lonsdale, C., Hodge, K. & Jackson, S.A. (2007a). Athlete engagement: II. Development and initial validation of the athlete engagement questionnaire. *Int J Sport Psychol*, 38, 471-492.

Lonsdale, C., Hodge, K. & Raedeke T.D. (2007b). Athlete engagement: I. A qualitative investigation of relevance and dimensions. *Int J Sport Psychol*, 38, 451-470.

Marsh, K., Mackay, S., Morton, D., Parry, W., Bertranou, E., Lewis, J., Sarmah, R. & Dolan P. (2010). CASE: Understanding the drivers, impact and value of engagement in culture and sport. *Department for Culture, Media and Sport*. London.

Meydan, C.H. & Şeşen, H. (2015). *Yapısal Eşitlik modellemesi AMOS Uygulamaları*. 2. Baskı. Detay Yayıncılık, Ankara.

Schaufeli, W.B. & Bakker, A.B. (2004). Job demands, job resources, and their relationship with burnout and engagement: a multi-sample study. *J Organiz Behav*, 25, 293-315.

Schaufeli, W.B. & Bakker, A.B. (2003). Utrecht Work Engagement Scale. *Preliminary Manual*. The Netherlands: Utrecht University.

Schaufeli W.B., Salanova, M., González-Romá, V. & Bakker A.B. (2002). The measurement of Engagement and burnout: A two sample confirmatory factor analytic approach. *Journal of Happiness Studies*, 3(1), 71-92.

Seligman, M.E.P. & Csikszentmihalyi, M.C. (2000). Positive psychology: An introduction. *The American Psychologist*, 55(1), 5-14.

Smith, M., Berdel, D., Nowak, D., Heinrich, J. & Schulz H. (2015). Sport Engagement by Accelerometry under Field Conditions in German Adolescents: Results from GINIPlus. *Plos One*, 10(8): 1-15.

Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Wheatlesy D. & Bickerton C. (2017). Subjective well-being and engagement in arts, culture and sport. *Journal of Cultural Economics*. 41(1): 23-45.

Ek-1

SPORA BAĞLILIK ÖLÇEĞİ

Sayın katılımcılar, mevcut ölçek sizlerin spora yönelik bağlılığınızı ölçmektedir. Ölçek 2 alt boyut (faktör) ve 10 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri 7'li likert (1= Hiçbir Zaman,...,7= Her Zaman) şeklinde derecelendirmeye sahiptir. Öleşkten alınacak puan ortalamasının yüksek olması Spora Bağlılığın yüksek olduğunu, puan ortalamasının düşük olması ise Spora Bağlılığın düşük olduğunu göstermektedir.

Madde No	SPORA BAĞLILIK ÖLÇEĞİ	Hiçbir Zaman						Her Zaman
<i>Dinç Olma</i>								
7	Spor faaliyetim bana heyecan veriyor	1	2	3	4	5	6	7
6	Spor faaliyetimde enerjik ve güçlüyüm	1	2	3	4	5	6	7
8	Spor faaliyetimle meşgulken mutlu olurum	1	2	3	4	5	6	7
9	Spor faaliyetimi gerçekleştirirken kendimi yaratıcı hissedirim	1	2	3	4	5	6	7
11	Spor faaliyetime odaklanırım	1	2	3	4	5	6	7
4	Yaptığım işle gurur duyuyorum	1	2	3	4	5	6	7
12	Antrenman yaparken ya da müsabakadayken zaman çok hızlı geçer	1	2	3	4	5	6	7
<i>Odaklanma</i>								
1	Uzun süre antrenman yapabilirim	1	2	3	4	5	6	7
5	Sabahları kalktığımda antrenmana gitmek için sabırsızlanırım	1	2	3	4	5	6	7
2	Spor faaliyetimde devamlılık gösteririm	1	2	3	4	5	6	7

NOT: Öleşkte ters kodlanması gereken madde (olumsuz madde) bulunmamaktadır.

